

ဖျါဒ်လၢဂ်ဝါတကလုာ်လၢ တၢ်ထုးထီၣ် နှီအီၤ လၢ လၢဂ်သွဲၣ်လးအစီလၢ အအိၣ်ဒီးအတၢ် နၢလၢ အဆူၣ် နဲးဖသလု (Naphthalene) လၢအ အိၣ်လၢ တၢ် အဖျါဂ်ဝါလၢ အဒိတဒၢတၢ်ဒ်သိး တၢ်ဖိယုာ် သု တ မၤဟးစီၤ တၢ်ကူတၢ်ကၤ မီးဘီ (Moth Balls) ဒီး တၢ်ကမၤလီၤမၤ တၢ်အနၢလၢ တၢ်ဟးလီၤပူၤ တၢ်အကိၢ်လိၣ်တဖၣ် (Toilet Deodorant Cakes)

What is Naphthalene? / Naphthalene နဲးဖသလု အစီပညီ မ့ၢ် မနုၤလဲၣ်.

တၢ် အဖျါဂ်ဝါတနီၤလၢ အဒိတဒၢတၢ်ဒ်သိး တၢ် ဖိယုာ် သု တ မၤဟးစီၤ တၢ်ကူတၢ်ကၤ မီးဘီ ဒီး တၢ် ကမၤလီၤမၤ တၢ်အနၢလၢ တၢ်ဟးလီၤပူၤ တၢ်အ ကိၢ်လိၣ်တဖၣ် ဟ်ဃုာ်ဒီးတၢ်အသံးအကုာ် အံၤ တၢ် ကိးအီၤလၢ ဖျါဒ်လၢဂ်ဝါတကလုာ်လၢ တၢ်ထုးထီၣ် နှီအီၤ လၢ လၢဂ်သွဲၣ်လးအစီလၢ အအိၣ်ဒီးအတၢ် နၢလၢ အဆူၣ် နဲးဖသလု (Naphthalene) လီၤ. နဲးဖသ လု အံၤ မ့ၢ် တၢ်အကိၢ်လိၣ်, တၢ်လၢအဝါ ဃုာ်ဒီး တၢ်အနၢလၢ အလီၤဆီ, ဒီးနထံၣ်နှီအီၤသ့လၢ နုၤဆၢၢ် တၢ်လၢ ပျါၤ လၢအအိၣ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်လၢ သွဲၣ်လး ဒ်အမ့ၢ် လၢဂ်သွဲၣ်လးအစီ ဒီးသိ တဖၣ်လီၤ.

နဲးဖသလု အံၤ မၤဘၣ်ဒိဆါယၤ ကသုဒ်လဲၣ်.

နဲးဖသလု အတၢ်မၤဘၣ်ဒိဆါအံၤ ဒုးအိၣ်ထီၣ်သ့ဖဲ န သါနုၣ်ကလံၤလၢ အပၢ်ဃုာ်ဒီး နဲးဖသလု, ဖဲနအီၤ တၢ်အထံတဖၣ်လၢအပၢ်ဃုာ်ဒီး နဲးဖသလု, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢ ဟ်ဃုာ်ဒီး နဲးဖသလုတဖၣ် နထီၣ် ဘၣ်မ့တမ့ၢ် လၢတၢ်တ ဟ်သ့ၣ်ဟ်သးအပူၤ နအိၣ် ဘၣ်. ဟ်သ့ၣ်ဟ်သးစ့ၢ်ကိး နသါဘၣ် နဲးဖသလု အ သံ သ့စ့ၢ်ကိးလၢ တၢ်ကူတၢ်ကၤတဖၣ်လၢ တၢ်ဟ် ဟ်စၢၤ ဃုာ်ဒီး မီးဘီ တဖၣ်လီၤ.

နဲးဖသလုအံၤ မၤဘၣ်ဒိ တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချု မနုၤ တဖၣ်သ့လဲၣ်.

တၢ်မၤဘၣ်ဒိတၢ်သ့ဖဲ နသ့ဘၣ် နဲးဖသလု အါအါ အံၤ ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်မၤဟးစီၤ သွဲၣ်ကျိၤတဖၣ်, လၢကမၤဟးစီၤ တၢ်အိၣ်အသးဘၣ်ဃး တၢ်လၢ တၢ်ကိးအီၤ haemolytic anaemia သ့လီၤ. တၢ်အိၣ်အသးအံၤ ပထံၣ်ဘၣ်သ့လၢ က မျါၢ်, လီၤဆီဒၣ်တၢ် ဖိသၣ်တဖၣ်, ဖဲအဝဲသ့ၣ်အိၣ် ဘၣ်ဝဲ မီးဘီ တဖၣ်လၢအပၢ်ဃုာ်ဒီး နဲးဖသလုလီၤ. တၢ်ပနီၣ်လၢ အအိၣ်ဖျါတနီၤ ဖဲတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ် ထံး လၢ နဲးဖသလု အါအါဂီၢ်ဂီၢ်ဝဲအလီၢ်ခဲ ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်သးလီၤဘုး သးလီၤတီၤ, တၢ်တအဲၣ်ဒီးအိၣ် တၢ်ဘၣ်, တၢ်မိၣ်ဘီးသး, ဘီး, ဒီးတၢ်ဆါဟၢမၤ လူ တဖၣ်လီၤ. ဖဲဘၣ်ကဲထီၣ် လီၤဝါ မ့တမ့ၢ် လီၤဘီ သ့လီၤ. ဖိသၣ်အိၣ်ဖျါထီၣ်တဖၣ် လီၤဆီဒၣ်တၢ် တၢ် ဘၣ်ယိာ်ဘၣ်ဃး အဝဲသ့ၣ် အသ့ၣ်ကျိၤဖိတဖၣ် က ဟးစီၤဖဲ အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဒိဒီး နဲးဖသလု နှီလီၤ. တၢ်ဘၣ်ဒိအဝဲသ့ၣ်အသ့ၣ်ကျိၤဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဒုးအိၣ် ထီၣ် (bilirubin) လၢအဒုးကဲထီၣ် ဖိသၣ်ဆံး ထီၣ်ဘီဒီး ကဲထီၣ်တၢ်နုၣ်နုၣ်ကျိၤကျိၤလၢ ခိၣ်နုၣ် ဟးစီၤလီၤ. ပုၤတနီၤ အိၣ်ဖျါထီၣ်ဃုာ်ဒီး သွဲၣ်အတၢ်အိၣ်သး တၢ်လီၤစၢၤလီၤသ့ၣ် (G6PD deficiency) လၢအဒုးကဲထီၣ်အဝဲ သ့ၣ်လၢ အဒီးနုၣ်တၢ်ဆါညီ ဘၣ်ဃးတၢ်ဘၣ်ဒိဒီး နဲးဖသလု, အယိ မ့မ့ၢ်ဒုၣ်ကယၢ်စ့ၢ်ကိးဖိ တၢ်ပ နီၣ်အိၣ်ဖျါထီၣ်ဖဲ တၢ်ဘၣ်ဒိဒီး နဲးဖသလု ဝဲအလီၢ် ခဲ သ့စ့ၢ်ကိးလီၤ. တၢ်ပနီၣ်တမံၤမံၤ မ့ၢ်အိၣ်ဖျါထီၣ် ဖဲ တၢ်ဘၣ်ဒိဒီး နဲးဖသလု, နကဘၣ်စံးကတိၤတၢ်ဒီး ကသံၣ်သရၣ် တဘျီဃီလီၤ. လၢ နဲးဖသလု ကဒုးကဲ ထီၣ်ခဲစၢၣ် (cancer) တၢ်ဆါလီၤလီၤ ဆူပုၤက မျါၢ်နုၣ် တၢ်အုၣ်အသးတအိၣ်ဒ်ဘၣ်.

မ့ၢ်ပသု နဲးဖသလု ကသုလၢ အပူၤဖျါဒီး တၢ်ဘၣ် ယိၣ်ဒ်လဲၣ်.

မီးဘီ ဟ်ဃုာ်ဒီး နဲးဖသလု တဖၣ် အါတက့ၢ် တၢ်သု အီၤပူၤဖျါဒီး တၢ်ဘၣ်ယိာ်လၢ ပုၤဒိၣ်တုၣ်ခိၣ်ပုၤဒီး ပုၤဖိသၣ်လၢ အဒိၣ်တဖၣ်. နမ့ၢ်သုအီၤဘၣ်ဘၣ်ဒီး တၢ်ကြးသုအီၤဆံးအါဆံးအါ အဖိခိၣ် လီၤ. အီစ ဩ လယုာ် အတၢ်ဟ်ပနီၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ကယုာ်တၢ်သု နဲးဖသလု အံၤ ကမ့ၢ်တၢ်လီၤလၢဖိသၣ်အိၣ် သၢနုၣ် ဒီးအဖိခိၣ်လီၤ. တၢ်လၢအအိၣ်ဒီးစံးဝဲ ဖိသၣ်တဖၣ် အယၢ်မံလုးဒီး အကူအကၤ တၢ်သုတဟ်ဃုာ်ဒီး မီးဘီ လၢအဟ် ဃုာ် ဒီး နဲးဖသလု , ဒီး မီးဘီ တ ဘၣ် သုအီၤလၢ ဖိသၣ်ဆံး အိၣ်ဒီး နှီဟးထီၣ် တၢ် လီၤတဖၣ်ဘၣ် လီၤ. ဖိသၣ်အယၢ်မံလုးဒီး အကူအ ကၤလၢ တၢ် တပလီၢ်ပဒိးဒီး ဟ်ဃုာ်ဝဲဒီး နဲးဖသ လု မီးဘီ တဖၣ်, တၢ်ကြးလၢ ထုးထီၣ်ဆူကလံၤ ကျိၤလၢ ကဒုးဟးထီၣ်ကွဲၣ်တၢ်အနၢဒီး ဆူၣ်ကွဲၣ် အီၤ တချုး တၢ်သုအီၤနုၣ်လီၤ.

အဝဲအံၤ မ့ၢ်တၢ်ဘၣ်ယိာ်ဘၣ်ဘီဖးဒိၣ် ဖဲနမ့ၢ်အိၣ် ဘၣ် မီးဘီ, အယိအဝဲအံၤ မ့ၢ်တၢ်အကါဒိၣ် လီၤ လီၤ ဆီဆီလၢ တၢ်ကဟ်ဃး မီးဘီ စ့ၤစ့ၤ လၢဖိ သုဆံးဒီး ဆၣ်ဖိကိၢ်ဖိတဖၣ် တတုၤအလီၢ်လီၤ.

လၢနုၣ်အမဲာ်ညါ, နၤမ့တမ့ၢ် နဟံၣ်ဖိယိဖိတစၢၤစၢၤ မ့ၢ်ဖျါလၢ အသ့ၣ်ညါတၢ်ဆါတမံၤမံၤ လၢအအိၣ် လၢအပူၤ ဃုာ်ဒီး သွဲၣ်ကျိၤတမၤတၢ် ဘၣ်လိာ်ဘၣ် စး, တၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ် လၢအပၢ်ဃုာ်ဒီး နဲးဖသလု ကြးလၢတၢ်ကပဒုၣ်အီၤလီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်အါထီၣ်ဘၣ်ဃး တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီ တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ အတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဃး နဲးဖဿ လု နမၤန့ၣ်သ့ ၂၄ န့ၣ်ရံၣ် လၢတသီ, နွံသီ လၢ တနွံအတီၢ်ပူၤ လၢ အီစ ဩလယၣ်အပူၤလၢ NSW Poisons Information Centre on 13 11 26 ,မ့တမ့ၢ် လၢလီၤက ဝီၤ Public Health Units.

Metropolitan Areas	Location	Number	Rural Areas	Location	Number
Northern Sydney/Central Coast	Hornsby	02 9477 9400	Greater Southern	Goulburn	02 4824 1837
	Gosford	02 4349 4845		Albury	02 6080 8900
South Eastern Sydney/ Illawarra	Randwick	02 9382 8333	Greater Western	Broken Hill	08 8080 1499
	Wollongong	02 4221 6700		Dubbo	02 6841 5569
Sydney South West	Camperdown	02 9515 9420		Bathurst	02 6339 5601
Sydney West	Penrith	02 4734 2022	Hunter/New England	Newcastle	02 4924 6477
	Parramatta	02 9840 3603		Tamworth	02 6767 8630
Justice Health Service	Matraville	02 9311 2707	North Coast	Port Macquarie	02 6588 2750
				Lismore	02 6620 7500

ကွၢ်တၢ်စ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်ဃး Public Health Units ဝဲ www.health.nsw.gov.au/publichealth/infectious/phus.asp

ပုၤကတိၤကိၣ်ထံတၢ် အတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်

အလီၤမ့ၢ်အိၣ်လၢ နကမၤန့ၣ်တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်ဃး တၢ်ဆဲးကျၢၤဒီး ပုၤမၤစၢၤတၢ်လၢအစီၣ်ခိၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ကွဲးကိၣ်ထံတၢ်, ဝံသးစူၤကိး Translating and Interpreting Service (TIS) ဝဲ 13 14 50.

လၢကဒီးန့ၢ် တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အစၢၤ တၢ်စ့ၢ် တၢ်ကျိၤအစီၣ် လဲၤကွၢ်ဝဲ www.mhcs.health.nsw.gov.au